

med ham som vel tænkeligt i hans Betragtninger om, at det skulde være en skæbnesvanger Fejl, at man ikke den Gang fulgte Socialdemokratiet og oprettede en Stats-seddelbank. Jeg vil endog paastaa, at er der noget, som Historien uigendriveligt beviser, er det dette, at Statsseddelbanker er af det onde. Vor egen Historie har jo ført et ligefrem glimrende Bevis derfor. Det burde vi dog alle vide, at det netop var for at skabe Tillid til den nyoprettede Nationalbank, at man løste den fra den tidligere Forbindelse med en Stat, der var i idelig Pengeforlegenhed. Man tør ogsaa sige, at Historien har ført Bevis for, at det at overlade Seddelvæsenet fuldkommen til private Banker, ogsaa er forkert. Den skotske Banks Historie turde være Beviset herfor. Man er saaledes i Europa naaet over til den ejendommelige Mellemtype, den Blandingstype af det private og statlige, som netop Nationalbanken er et Eksempel paa, Nationalbanken, hvis Stilling i store Træk svarer til den Stilling, som Bank of England indtager for Storbritanniens Vedkommende, Banque de France i Frankrig, Reichsbank i Tyskland og den belgiske Nationalbank for Belgiens Vedkommende. Paa en glimrende Maade er det af Kendsgerningerne godtgjort, at det har været muligt gennem denne Mellemform at skabe betryggende Former for Seddeludstedelsen. Det ene Land efter det andet har faaet sit Pengevæsen ordnet paa udmærket Maade, saa at der ikke mere hersker en saadan Mistillid som den, der i Fortiden hvert Øjeblik opstod overfor Seddelbankerne, og alt for ofte med Rette, naar de var under Statsstyre.

Jeg vender derefter tilbage til vort private Bankvæsen, og jeg fremhæver paa ny dette, at vi giver os til at lovgive i et Øjeblik, hvor man væsentlig kun kan bygge paa en europæisk Udvikling, der er i Færd med at forældes, og paa en Bankteori, der ganske sikkert er forældet. Det har været skæbnesvangert for Bankvæsenets Udvikling — jeg giver de ærede Talere, der har talt for mig, fuldkommen Ret i saa Henseende —, at der har været denne Konkurrence mellem Sparekasserne og Bankerne, at man ikke har holdt disse Institutter ude fra hinanden. Det er ikke alene en Fare for en Bank, at der i den anbringes Midler, der ubetinget hører hjemme i Sparekasserne, men det turde være en lige saa stor eller nok saa stor Fare for Sparekasser, at der i dem anbringes Midler af en saa flydende Karakter, at de rettelig hører hjemme i Bankerne, det vil sige Midler,

som er let opsigelige. Sparekasserne er jo ifølge deres Natur anlagte paa at binde deres Kapital i stort Omfang, medens Bankerne i størst muligt Omfang burde have deres Midler likvide. Her kommer vi til et af de afgørende Punkter, hvor den moderne Kritik af Bankvæsenet netop sætter ind: Spørgsmaalet om Bankernes Likviditet, deres Evne til at holde deres Midler disponible. Jeg nævnedes allerede i Fjor, hvorledes Reichsbanks nye Præsident, Havenstein, i Løbet af faa Aar har gjort et fremragende og højst interessant Arbejde ved gennem sin personlige Indflydelse at bevæge de tyske Privatbanker til i større Omfang end hidtil at staa paa egne Ben og ikke altid i afgørende Øjeblikke at ty til Rigsbankens Hjælp. For ganske nylig har ved Nytaarsskiftet en af de største Bankmænd i England holdt et overordentlig interessant Foredrag, hvori han gjorde opmærksom paa, at de store Londoner Banker, der dog raader over betydelig større Kontantbeholdninger end de tyske, og hvis Midler i det hele taget er langt mere likvide end disses, efter hans Mening dog ikke har Kontanter nok til Raadighed. Han paaviste gennem en Række Foreteelser fra de sidste 5—6 Aar, at der kunde være væsentlig Grund til at ændre dette Forhold.

Naar man nu hører, at der endogsaa er Tale om en saadan Grad af Likviditet for Bankernes Vedkommende, at man vil have 5 pCt. af deres Midler holdt som kontant Beholdning, altsaa enten liggende ligefrem i Kontanter eller paa Konto i Nationalbanken, hvad der, naar denne er Seddelbank, vil sige akkurat det samme, forbavsés man over den magre Bestemmelse, som herhjemme skulde svare dertil, hvis overhovedet noget som helst i dette Banklovforslag skal svare dertil, en Bestemmelse, som findes i Lovforslagets § 4. Den lyder saaledes: „Af en Banks Midler skal et Beløb svarende til 5 pCt. af Bankens samlede Gældsforpligtelser, saaledes som disse er opgjorte ved Bankens aarlige Statusopgørelse, jfr. § 8, altid være anbragt i sikre og let sælgelige Værdipapirer“. Disse letsælgelige Værdipapirer kan endogsaa, som vi har hørt, belaaes i det afgørende Øjeblik. Det er det hele, der skal kun ligge et Beløb svarende til 5 pCt. af Bankens samlede Gældsforpligtelser i let sælgelige Værdipapirer. I Henseende til Afværgelse af Krisefare har dette selvfølgelig intet at betyde — det maa man endelig gøre sig klart — thi selv om disse Effekter er nok saa let sælgelige, er det